

	Центральнoукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		ГЕОГРАФІЯ ҐРУНТІВ З ОСНОВАМИ ҐРУНТОЗНАВСТВА			
		<i>вибірковий компонент</i>			
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка				
Спеціальність	014.07 Середня освіта (Географія)				
Освітня програма	Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота»				
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)				
Форма навчання	денна				
Курс	II				
Семестр	III				
Обсяг дисципліни	Кредити	3	Години	90	
	Лекційні			20	
	Практичні/семінарські			14	
	Лабораторні			-	
	Самостійна робота			56	
Семестровий контроль	залік				
Викладач	Онойко Юрій Юрійович, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри філософії та соціальних наук				
Контактна інформація	geograf.cuspu@gmail.com				
Кафедра	кафедра філософії та соціальних наук				
Факультет	психології та історії				
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	<p>Навчальна дисципліна «Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства» займається вивченням будови, складу та властивостей ґрунтів, досліджує структурно-функціональну роль ґрунту в біосфері, закони, принципи та методи географії ґрунтів, умови ґрунтоутворення, генетичні та просторові особливості найбільш поширених ґрунтів.</p> <p>Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства тісно пов'язана із такими географічними та природничими науками як геологія, геоморфологія, метеорологія та кліматологія, гідрологія, біогеографія, географія ґрунтів, фізика та хімія, біологія та ін.</p>				
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	<p>Головною метою курсу є загальних питань про закономірності формування ґрунтів, їх будову і властивості, склад, водний, повітряний і сольовий режими, класифікацію і систематику ґрунтів, особливості поширення ґрунтового покриву України та світу.</p>				
Компетентності	<p>1. Загальні системні компетентності: ЗК4 – здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, набувати соціальні навички (soft skills), спеціалізовані концептуальні знання в процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, усвідомлення можливості навчання впродовж життя.</p> <p>2. Фахові (спеціальні) компетентності: ФК2 – здатність застосовувати базові знання з природничих наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі, геосфер, материків і океанів, України, природних ресурсів та природокористування, природних комплексів. ФК10 – здатність до системного географічного мислення,</p>				

	<p>критичного сприйняття інформації, розуміння та пояснення основних фізико-географічних та суспільно-географічних процесів, що відбуваються у географічному просторі на різних просторових та часових рівнях його організації, уміння встановлювати географічні закономірності та причинно-наслідкові зв'язки між компонентами природи та суспільства.</p> <p>ФК11 – здатність до розуміння та пояснення особливостей фізико-географічних об'єктів у геосферах, взаємозв'язків у ландшафтах та біогеоценозах; географічного аналізу закономірностей просторової диференціації ландшафтної оболонки та прояву фізико-географічних закономірностей в межах океанів, материків, України та її регіонів.</p>
<p>Програмні результати (Чому можна навчитися)</p>	<p>У результаті вивчення дисципліни студент досягає таких програмних результатів навчання:</p> <p>ПРН2 – описує основні механізми функціонування природних комплексів, суть територіальної організації суспільства, окремих їх компонентів, класифікує зв'язки і залежності між компонентами, знає причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них;</p> <p>ПРН3 – знає і розуміє принципи і закономірності будови і функціонування ландшафтної оболонки Землі, особливості фізико-географічних об'єктів і процесів у геосферах, взаємозв'язків у ландшафтах та біогеоценозах; пояснює закономірності просторової диференціації ландшафтної оболонки та прояв фізико-географічних закономірностей на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях, в межах океанів, материків, України та її регіонів; розуміє геоекологічні аспекти функціонування природно-техногенних систем та усвідомлює важливість охорони навколишнього середовища;</p> <p>ПРН9 – застосовує базові знання з природничих наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі, геосфер, материків і океанів, України, природних комплексів;</p> <p>ПРН10 – географічно мислить, критично сприймає інформацію; пояснює основні фізико-географічні та суспільно-географічні процеси, що відбуваються у географічному просторі на різних просторових та часових рівнях його організації; встановлює географічні закономірності та причинно-наслідкові зв'язки між компонентами природи та суспільства;</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Змістовний розділ №1. КЛАСИФІКАЦІЯ І ДІАГНОСТИКА ҐРУНТІВ. ГЕНЕЗА І ВЛАСТИВОСТІ ҐРУНТІВ СВІТУ</p> <p>Тема 1. Ґрунт та фактори ґрунтоутворення. Загальна схема ґрунтоутворення. Ґрунтоутвірні процеси: загальні та елементарні. Тип ґрунтоутворення.</p> <p>Тема 2. Класифікація ґрунтів.</p> <p>Тема 3. Ґрунтоутвірні породи і характеристики мінеральної частини ґрунту.</p> <p>Тема 4. Біологічні фактори ґрунтоутворення і органічна речовина ґрунту</p> <p>Змістовний розділ №2. ГЕОГРАФІЯ ҐРУНТІВ</p> <p>Тема 5. Основні закономірності географії ґрунтів. Ґрунтово-географічне районування.</p> <p>Тема 6. Ґрунти України та світу. Агроґрунтове районування України.</p>
<p>Критерії оцінювання роботи студентів</p>	<p>Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-трансферною системою</p>

здійснюється шляхом поточного та підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз джерельної та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на практичних заняттях, активність під час обговорення питань.

Максимальний бал за повну, вичерпну відповідь в усній або письмовій формі під час практичного заняття – 3 бала.

Виконання практичних завдань та захист практичної роботи оцінюється максимум в 3 бала.

Підготовка та захист реферативної роботи оцінюється максимум в 5 балів (при цьому враховується його зміст, оформлення, захист, анотація).

Форми проведення контролю за окремими змістовними розділами під час вивчення дисципліни «Загальне землезнавство»: комплексна письмова контрольна робота та комплексне тестування.

За комплексне тестування чи письмову контрольну роботу студенти максимум можуть отримати 12 балів. Контрольна робота містить в собі як питання теоретичного характеру, так і практичні завдання з вивчених тем.

З дисципліни «Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства» передбачені такі форми семестрового контролю як залік у кінці семестру. Максимальна кількість балів, яка може бути виставлена, - 100 балів. Підсумкова кількість балів з дисципліни визначається як сума балів поточного та семестрового контролю. За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі: роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій за напрямком дисципліни, яка викладається, а також були учасниками олімпіад, конкурсів, тощо можуть присуджуватися додаткові бали. Таким чином, щоб отримати підсумкову оцінку на екзамені з курсу «Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства» (максимум 100 балів), студенти в процесі вивчення дисципліни повинні виконати всі практичні роботи, написати дві контрольні роботи, а також виконати завдання самостійної роботи, завдання науково-дослідної роботи (реферат,

	<p>мультимедійна презентація), в усній або письмовій формі відповідати на поставлені питання під час практичних занять.</p> <p>У випадку отримання 35-59 балів (FX за шкалою ЄКТС) або 1-34 (F) за результатами семестрового контролю з дисципліни «Фізична географія України» студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості. Для окремих студентів у разі наявності поважних причин (стан здоров'я, участь в олімпіадах, конкурсах, змаганнях тощо), підтверджених документально, розпорядженням по деканату можуть встановлюватись індивідуальні терміни складання заліку.</p> <p>Так за умов хвороби студенти після виходу на навчання приносять довідку, завірену у медпункті Університету, та реєструють її протягом трьох днів у деканаті факультету. Після цього їм продовжують сесію.</p> <p>Також студенти мають право на повторне проходження семестрового контролю за умов конфліктної ситуації між студентом та викладачем. Для цього за дозволом ректора формується комісія із перескладання (три особи) та визначається нова дата контрольного заходу.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Під час вивчення дисципліни «Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства» студенти мають регулярно відвідувати навчальні заняття згідно затвердженого розкладу або ж документально підтвердити важливу причину своєї відсутності (медична довідка, довідка з військомату, лист-клопотання щодо участі у певних культурно-масових, наукових, спортивних заходах тощо).</p> <p>В процесі навчання студенти мають дотримуватись принципів академічної доброчесності та загальноприйнятих норм етичної поведінки: зокрема не допускається з боку студентів списування, надання завідомо неправдивої інформації, фабрикація та фальсифікація даних, академічний плагіат та самоплагіат, несвоєчасне виконання чітко поставленого завдання, пропонування хабара викладачу, користування мобільним телефоном під час занять різної форми, а також іншими гаджетами під час контрольних заходів перевірки знань.</p> <p>Співпраця студента із іншими учасниками навчального процесу (викладачами, студентами, працівниками навчальних лабораторій, деканату, бібліотеки та ін.) має базуватись на принципах поваги, партнерства та взаємодопомоги, відповідальності, законності, соціальної справедливості, дотримання ділового етикету.</p> <p>Студент має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу чи змісту практичних завдань протягом робочого часу під час консультацій.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>навчальні матеріали підвантажуються в Google Classroom за адресою: https://classroom.google.com/c/ODAxMDA4MzY3ODg0 ресурс для проведення онлайн-занять в Google Meet: https://meet.google.com/ehh-phsg-six онлайн-тестування відбувається на платформі Classtime: https://www.classtime.com Електронні джерела інформації:</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Національний атлас України [електронна версія]. – Режим доступу: http://wdc.org.ua/atlas/ 2. Geograf [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.geograf.com.ua 3. Google Планета Земля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.google.com.ua/intl/uk/earth/ 4. ГЕОГРАФІКА : географічний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://geografica.net.ua 5. Географія. Інтерактивні атласи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://new.osvitanet.com.ua/heohrafiia/ 6. Географія. Інтерактивні карти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://new.osvitanet.com.ua/interactive-maps/ 7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Ноутбук Paskard Bell EASYNOTE TM85-JN-003RU 4Gb (1). Телевізор LG 42LA615V (1). Мультимедійний проектор BenQ MS506 (1). Проекційний кран (1).</p> <p>Навчальна література. Базові джерела інформації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Борщевський П.П. Підвищення ефективності використання, відтворення і охорони земельних ресурсів регіону. / П.П. Борщевський. – К: Наукова думка, 1998. – 240 с. 2. Бриндзя З.Ф. Еколого-економічні проблеми використання земельних ресурсів Західного регіону України. / З.Ф. Бриндзя. – Тернопіль: Збруч, 1996. – 186 с. 3. Залуцький І.Р. Організація раціонального використання і охорони земель в умовах здійснення земельної реформи. / І.Р. Залуцький, Д.І. Гнаткович. – Львів: Вид-во ЛАДУ, 1999. – 160 с. 4. Земельне право України: Підручник / За ред. Погрібного О.О., Караката І.І. – К.: Істина, 2003. – 448 с. 5. Іванух Р. А. Охорона і раціональне використання природно-ресурсного потенціалу сільського господарства. / Р. А. Іванух. – К., 2002. – 400 с. 6. Лико Д.В. Охорона і раціональне використання земельних ресурсів: навчальний посібник. / Д.В. Лико, С.М. Лико, В.І. Долженчук, О.І. Портухай. – Херсон: Олді-плюс, 2016. – 664 с. 7. Лико Д.В., Суходольська І.Л., Портухай О.І. Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства: навчальний посібник. Рівне: видавець О. Зень, 2019. 162 с. 8. Охорона ґрунтів / М.К.Шикуча, О.Ф. Гнатенко та ін. – К.: Знання, 2001. – 398 с. 9. Позняк С.П. Ґрунтово-географічні дослідження. Понятійно-термінологічний словник. / С.П. Позняк, Є.Н. Красеха. – Львів-Одеса, 1999. – 96 с. 10. Позняк С.П. Ґрунтознавство і географія ґрунтів. У двох частинах. / С.П. Позняк. – Львів: ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 400 с. 11. Позняк С.П. Чинники ґрунтоутворення. / С.П. Позняк, Є.Н. Красеха. – Львів: ВЦ ЛНУ 13. Почвы мира. Атлас: учеб. пособие для студ.вузов / В. Цех, Г.Хинтермайер-Эрхард; пер.с нем. Е.В. Дубравиной; под.ред. Б.Ф. Апарина. – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 120 с. 12. Світова реферативна база ґрунтових ресурсів 2006. Структура для міжнародної класифікації, кореляції та комунікації / переклад С.М. Польчина, В.А. Нікорич – Чернівці:

Чернівецький Національний Університет, 2007. – 200 с.

13. Теоретичні основи державного земельного кадастру: Навчальний посібник / За ред. М.Г. Ступеня. – Львів: Априорі, 2003. – 341 с.

14. Чорний І.Б. Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства. / І.Б. Чорний. – К.: Выс.шк., 1995 – 240 с.

Додаткові джерела інформації:

1. Возняк Р.П. Земельно-правовий процес : підручник / Р. П. Возняк, М. Г. Ступень, Г. Д. Гуцуляк. – Львів : Новий світ-2000, 2008. – 327 с.

2. Возняк Р.П. Земельно-правовий процес : підручник / Р. П. Возняк, М. Г. Ступень, І. М. Падляк. – 2-ге вид., стер. – Львів : Новий світ-2000, 2007. – 224 с.

3. Волощук М. Д. Словник-довідник з кадастру, геодезії та моніторингу природних ресурсів / М. Д. Волощук, Б. І. Волосецький, М. І. Гагалюк та ін. – Львів, 1998. - 170с.

4. Гавриленко О. П. Екогеографія України [Текст] : навч. посіб. / О. П. Гавриленко. – К. : Знання, 2008. – 646с.

5. Горлачук В. В. Управління земельними ресурсами: Підручник / В. В. Горлачук, В. Г. В'юн, І. М. Песчанська, А. Я. Сохнич - 2-ге вид., випр. і переробл. — Львів.: Магнолія плюс, 2006. — 443 с.

6. Горлачук В.В. Земельний менеджмент : навч. посіб. / В.В. Горлачук, І. М. Песчанська, В. А. Скороходов. – К. : Професіонал, 2006. – 192 с.

7. Ґрунти України: властивості, гсенезис, менеджмент родючості : навч. посібник / В. І. Купчик, В. В. Іваніна, Г. І. Нестеров та ін., за ред. В. І. Купчика. – К. : Кондор.2010.- 414 с.

8. Методика моніторингу земель, що перебувають у кризовому стані. – Харків.: Вид-во ін-ту ґрунтознавства і агрохімії ім. О.Н.Соколовського, 1998. – 88 с.